

Barn- och utbildningsförvaltningen

Remissvar till SOU 2019:18 För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering

Sammanfattning

För en kommun i glesbygden med en stor yta, många skolor varav några väldigt små och utspridda i kommunen, samt få elever med annat modersmål än svenska blir förslagen svåra att leva upp till. Vi är även beroende av skolskjutsar och deras tidtabeller, vilka vi inte själva kan påverka. Att ytterligare utöka med lektioner för modersmålsundervisning inom den garanterade undervisningstiden gör att skoldagarna blir längre och problem med skolskjutsarna då dessa är anpassade till den ”normala” skoldagen. Att ta bort bestämmelsen om skyldigheten att anordna undervisning om minst fem elever önskar undervisning ser vi som ogörligt då det skulle innebära stora ekonomiska konsekvenser med undervisning på alla skolor. Detta då det inte fungerar med skolskjutsar mellan skolorna under dagtid samt långa resor för läraren. Vi har redan idag svårigheter att få tag i lärare på en del av de språk som våra elever pratar och som är lämpliga att undervisa i ämnet.

Förslag 10.1.1 Ämnet modersmål ska reguleras i timplanerna

Rättviks kommun anser inte att detta är genomförbart. Förslaget skulle innebära svårigheter med schemaläggning och gruppsammansättningar utifrån en till ytan stor kommun med många skolor och inte så många elever med annat modersmål. Den kostnadsberäkning som utredningen redovisar utgår inte från en liten kommun i glesbygd utan utifrån att det redan finns undervisning på modersmål i större kommuner. För vår del skulle förslaget vara väldigt kostnadskrävande.

Då vi redan idag har ett sammanhållet schema redan idag utan håltimmar pga de skolskjutstider vi har att förhålla oss till gör att det försvårar schemaläggningen för modersmål för de elever som ansöker om det.

Förslag 10.1.3 Antalet deltagande elever ska inte begränsa huvudmannens skyldighet att anordna undervisning i ämnet modersmål

Rättviks kommun menar att detta inte är genomförbart och föreslår att förslaget tas bort. Med en organisation med många små skolor blir det en

stor kostnadsökning, svårigheter att anställa modersmållärare, små grupper av elever. För att klara en sådan kostnadsökning skulle vi behöva samordna ämnet för våra skolor och då tillkommer problem med och en ökad kostnad för skolskjutsar då kollektivtrafikens tidtabeller följer skolornas start och sluttider. I många fall erbjuds inte ens någon kollektivtrafik under resten av dagen.

Rättviks kommun anser att skolhuvudmannen bör kompenseras för de extra kostnader som förslaget innebär.

Förslag 10.1.5 Elever ska kunna få modersmålsundervisning i mer än ett språk

Rättviks kommun menar att det är svårigheter med att få tag i lärare i modersmål redan för ett språk. Om förslagen går igenom att modersmålsundervisningen ska genomföras inom den garanterade undervisningstiden och att begränsningen av elevantalet tas bort innebär det ett stort organisationsproblem för skolorna i glesbygden, dit Rättvik hör. Många elever har fullt upp med att lära sig svenska och ytterligare undervisning gör att skoldagarna blir långa och vi har dessutom problem med att synka skoldagen med skolskjutsarna. Vi kan till och med behöva dubbla skolskjutsresorna på eftermiddagarna, vilket blir en stor kostnad för kommunen.

Om förslaget går igenom anser Rättviks kommun att huvudmannen ska kompenseras för en ökad kostnad.

Förslag 10.1.6 Ämnet modersmål ska fortsätta vara ett frivilligt ämne

Rättviks kommun menar att det är bra att ämnet fortsatt ska vara frivilligt. Vidare är det bra med förslaget att elever som påbörjat undervisning på modersmålet ska ha skolplikt och att de ska läsa minst ett läsår innan de kan hoppa av. Detta underlättar organisationen av ämnet då det dessutom föreslås ligga inom den garanterade undervisningen. Det blir en bättre kontinuitet för rektors organisering av lektioner och en större trygghet för modersmållärare gällande anställningen.

Förslag 10.1.7 Uppdrag till Skolverket om att ta fram underlag för bedömning av grundläggande kunskaper i språket

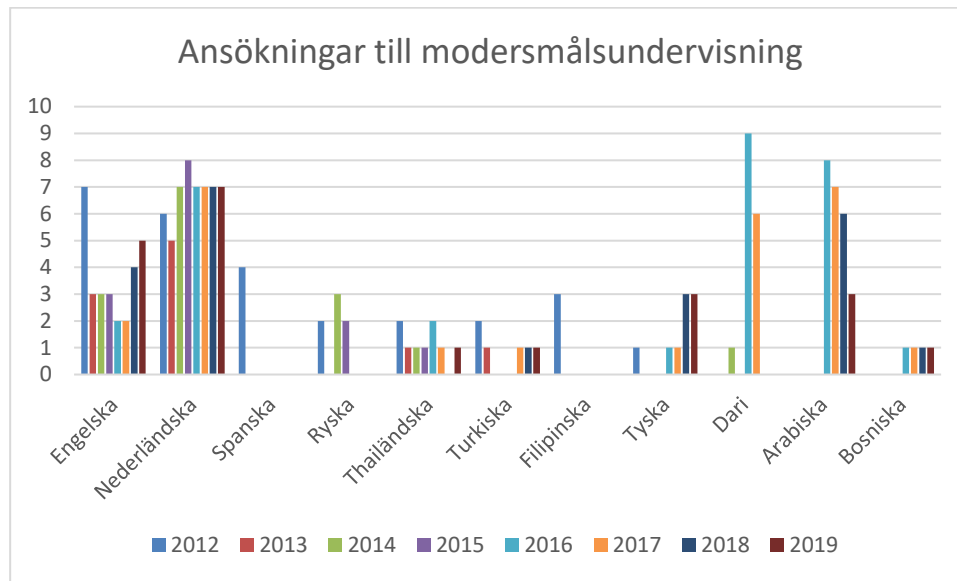
Rättviks kommun ställer sig bakom förslaget. Idag görs bedömningar väldigt godtyckligt och många rektorer förlitar sig på information från vårdnadshavare. Om förslaget om att låta elever som kommer till Sverige utan vårdnadshavare (10.1.4) är det ännu viktigare att rektor har underlag för bedömning.

Förslag 10.2.1 Förstärkt rätt till studiehandledning på modersmål för nyanlända elever

Rättviks kommun ställer sig positiva till förslagen och anser att skolhuvudmannen bör kompenseras för de extra kostnader som förslaget innebär.

10.3 Fjärrundervisningen bör utvecklas

Rättviks kommun ställer sig positiva till förslaget att utveckla fjärrundervisningen och ser det som förutsättning att bedriva både modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet med kvalitet till berättigade elever.

Statistik för Rättviks kommun:**Ansökningar Modersmålsundervisning Rättviks kommun**

Totalt antal sökta språk:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Engelska	7	3	3	3	2	2	4	5
Nederländska	6	5	7	8	7	7	7	7
Spanska	4	-	-	-	-	-	-	-
Ryska	2	-	3	2	-	-	-	-
Thaiändska	2	1	1	1	2	1	-	1
Turkiska	2	1	-	-	-	1	1	1
Filipinska	3	-	-	-	-	-	-	-
Tyska	1	-	-	-	1	1	3	3
Dari	-	-	1	-	9	6	-	-
Arabiska	-	-	-	-	8	7	6	3
Bosniska	-	-	-	-	1	1	1	1
Totalt antal elever	27	10	15	14	30	26	22	21

modersmålsgrupp finns

Anledning till att det inte startats en grupp i nederländska tidigare beror på spridning i åldrar på eleverna och på skolor i kommunen.

Lars Kratz
Skolchef

Joanna Stridh
Ordförande i Bildningsutskottet